

Dünya AIDS Günü

AIDS ile mücadelenin önemini vurgulamak ve insanları bilgilendirmek amacıyla 1 Aralık tarihi, 1988 yılından beri AIDS günü olarak kabul edilmiştir. İlk olarak 1980'li yıllarda Afrika'da ortaya çıkan ve halen bütün dünyada korkulan bir hastalık olan HIV virüsünün yol açtığı AIDS, çağımızda insanların her an karşı karşıya kalabilecekleri en yıpratıcı hastalıklardan biridir.

AIDS, tedavi olunmadığı takdirde "HIV" virüsünün bağışıklık sistemini zayıflattığı bir hastalıktır. Türkçe açılımı "Edinilmiş Bağışıklık Yetmezliği Sendromu" olan AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrom) hastalığında, cilt kanseri, pnömoni, enterit gibi komplikasyonlarla karşılaşılır.

HIV virüsü ile enfekte olan bir kişide AIDS hemen gelişmez. Bu kişiler virüsü taşımakta olup, henüz herhangi bir şikayetleri olmaz. Fakat bulaştırıcı oldukları unutulmamalıdır. Değişken bir süre sonunda ise virüs AIDS'e neden olabilir. Geçmişte bu süreç durdurulamazken, artık HIV pozitif olan kişiler ölümü beklemiyorlar. Günümüzdeki tedavi olanakları ile AIDS gelişimi geciktirilerek ve hatta engellenmeye çalışılmaktadır ve HIV/AIDS artık kronik bir hastalık haline getirilmiştir.

AIDS'in Belirtileri

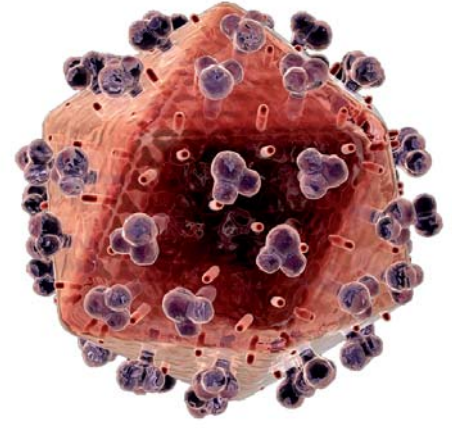
HIV bulaştıktan sonra, AIDS hastalığı belirtileri kişinin yaşam koşullarına ve vücut di-

rencine göre 3-5 yıl, hatta bazen daha uzun süre sonra ortaya çıkar. HIV çeşitli hücrelere, özellikle CD4T kan hücrelerine yerleşerek çoğalır. Zarar gören CD4T hücreleri giderek azalır ve bunun sonucu olarak vücut bağışıklık sistemi yıkıma uğrar. Vücut direnci zayıflayan hastada, normalde zararsız olan, hafif geçen ya da ender rastlanan enfeksiyonlar görülmeye başlanır. Ayrıca lenf bezlerinde büyümeler, ağız ve deride tekrarlayan uçuk, yara ve lekeler, nedeni bilinmeyen uzun süreli ateş, gece terlemeleri, kilo kaybı, ishal, öksürük görülür. Kişide bu belirtilerin ancak birkaç tanesinin bir arada bulunması durumunda AIDS düşünülebilir.

Tanı

Kesin tanı için anti-HIV testi yapılır. HIV virüsü ile karşılaşmış olma ihtimali olan şüpheli bir ilişki veya temas sonrası, tanı için p24 antijen testi ve HIV antikor testi yapılabilir. Sağlık otoritelerinin önerisi HIV p24

antijeninin şüpheli temastan 3 hafta sonra yapılması, HIV antikor testinin ise 2-3 ay sonra yapılmasıdır. Bu testlerde bulunan pozitif sonuçların HIV westernblot yöntemi ile teyit edilmesi gerekir.

Nasıl Bulaşır?

- Korunmasız cinsel ilişki
- Direkt kan ve kan ürünleri ile temas
- Kan bulaşmış vücut sıvıları ile temas
- Diş tedavisi, dövme, tiki için delici alet kullanımı
- Ortak kullanılan manikür, pedikür aletleri, jilet vb.
- Ortak kullanılan enjektör

Korunma

Her türlü cinsel ilişki ile bulaşabilen HIV'a karşı, güvenli cinsel yaşam kurallarına uyulması, cinsel yolla bulaşmaları büyük oranda engeller. Cinsel ilişkide prezervatif kullanılması güvenli cinsel yaşamın ilk şartıdır. Kurulan cinsel ilişkinin tehlikeli olmayacağı düşünülse bile prezervatif kullanımı ihmal edilmemelidir. Çoğu kişi, HIV'ın yalnızca hayat kadınlarında, uyuşturucu kullananlarda, eşcinsellerde bulunduğu dair yanlış bir düşünceye sahiptir ve bu nedenle bu sayılan gruplar dışındaki ilişkilerinde prezervatif kullanımını ihmal eder. Ancak AIDS belirli bir sosyal grubun hastalığı değildir. Hastalığın mikrobu olan HIV cins, ırk, renk, din, yaş farkı gözetmeksizin herkese bulaşabilir.

AIDS'in enfekte erkekte kadınlara bulaşma riski, enfekte kadından erkeğe bulaşma riskinden daha fazladır. Ayrıca diğer bulaş yollarına karşı da aşağıdaki önlemler alınmalıdır:

- Kan nakli sırasında HIV testi yapılmamış kontrolsüz kan kullanılmamalıdır.
- Kullanılmış ve dezenfekte edilmemiş şırınga, iğne, cerrahi aletler, jilet, makas, diş hekimliği aletleri, akupunktur iğneleri kesinlikle tekrar kullanılmamalıdır.
- HIV pozitif kişi, test sonucunu öğrendikten sonra kesinlikle kan vermemelidir.